

ΕΧΘΟΛΙΚΗ ΜΑΤΙΑ

Σχολική Εφημερίδα

Τεύχος αφιερωμένο
στον Μικρασιατικό
Ελληνισμό

7^ο Δημοτικό Σχολείο
Γαλατσίου

ΣΤ2
Μαρία Φελέκη
2023-2024

Ματιά στο παρελθόν

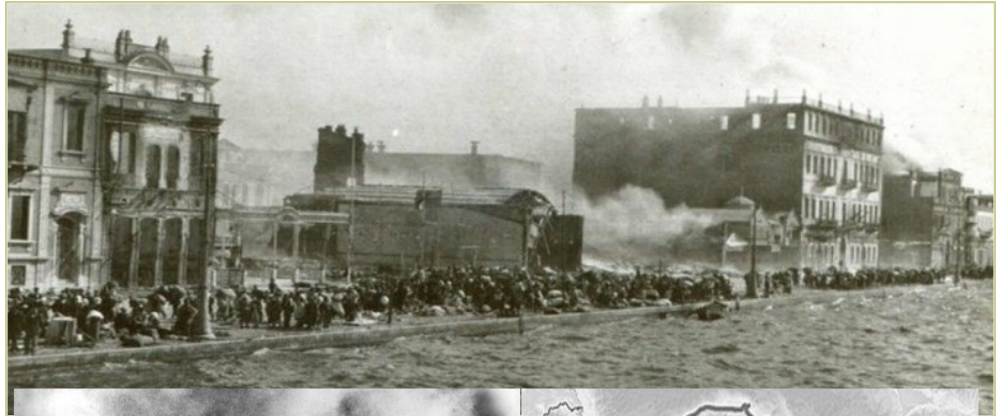
Ειδικό Τεύχος

Περιεχόμενα τεύχους:

Καίγεται η Σμύρνη	2
Οι πρόσφυγες	2-3
Μικρασιατική Καταστροφή, ένας τραγικός απολογισμός	3
Η ιστορία της Σταυρούλας, μια αληθινή ιστορία	4
Η τύχη των εκκλη- σιών της Μικράς Ασίας	4
Ιστορικοί ναοί, χαραγμένοι στη μνήμη	5
Η επιβίωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού	6
Το σταυροδρόμι μεταξύ Ανατολής και Δύσης	6-7
Η σημασία του Μικρασιατικού Ελληνισμού	7
Ο εθνομάρτυρας Χρυσόστομος Σμύρνης	8
Πανεπιστήμιο Σμύρνης: το πανε- πιστήμιο που δε λειτούργησε ποτέ	8-9
Πασχαλινά έθιμα της Μικράς Ασίας	9-10

Και πολλά ακόμη

Ταξίδια χωρίς εωςτροφή

Ανεξίτηλα γραμμένη στη μνήμη μας και στην καρδιά μας μένει αυτό το καταστροφικό γεγονός της ιστορίας μας. Η Μικρασιατική Καταστροφή.

Η Μικρά Ασία είναι η δυτικότερη προεξοχή της Ασίας και αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της σύγχρονης Τουρκίας. Ο τόπος είναι συνδεδεμένος με την παρουσία των Ελλήνων Μικρασιατών από τον α' ελληνικό αποικισμό μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή (Βικιπαίδεια).

Μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου η Ελλάδα, ως νικήτρια χώρα έστειλε στρατό στη Μικρά Ασία. Με τη συνθήκη των Σεβρών τον Αύγουστο του 1920, προέκυψε μια περιορισμένη εδαφικά Τουρκία αφού οι δυνάμεις της ANTANT διεκδικούσαν περιοχές της. Από τον Μάιο του 1919 είχαν αποβιβαστεί στο λιμάνι της Σμύρνης ελληνικά στρατεύματα και ανέλαβαν τη διοίκηση για πέντε χρόνια. Προς στιγμή φάνηκε να πραγματοποιείται το όνειρο για απελευθέρωση

των αλύτρωτων αδελφών της περιοχής. Ωστόσο, διαψεύστηκαν σύντομα οι ελπίδες καθώς στα τέλη Αυγούστου του 1922 τα τουρκικά στρατεύματα νίκησαν οριστικά τον ελληνικό στρατό. Η ήττα του ελληνικού εκστρατευτικού σώματος είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή του μικρασιατικού ελληνισμού και τον ξεριζωμό από τον τόπο του, την αποκαλούμενη Μικρασιατική Καταστροφή (Κολιόπουλος Ι. κ.α.).

Πηγές:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%AC_%CE%91%CF%83%CE%AF%CE%B1

Κολιόπουλος Ι. κ.α., *Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου*, βιβλίο μαθητή ΣΤ τάξης Δημοτικού

14 Σεπτεμβρίου
 Ημέρα Εθνικής Μνήμης της
 Γενοκτονίας των Ελλήνων της
 Μικράς Ασίας από το
 Τουρκικό Κράτος

Καίγεται η Σμύρνη

Τον Αύγουστο του 1922 ο τουρκικός στρατός κατευθυνόταν στη Σμύρνη. Λίγες μέρες νωρίτερα είχε καταρρεύσει το μέτωπο και πολλοί άντρες του ελληνικού στρατού είχαν καταφύγει στα παράλια. Από τους Τούρκους, αυτοί που μπήκαν πρώτοι στην πόλη ήταν οι Τσέτες δηλαδή οι άτακτοι μαχητές που ακολουθούσαν τον στρατό του Κεμάλ. Αμέσως ξεκίνησαν τις θηριωδίες καθώς εκτέλεσαν τους άντρες που βρήκαν μπροστά τους και έκαναν πλιά-

τσικο στα σπίτια. Μάλιστα, έφτασαν στο σημείο να κόβουν αυτιά ή δάχτυλα προκειμένου να πάρουν σκουλαρίκια και δαχτυλίδια. Ολόκληρη η πόλη καταστράφηκε από τη φωτιά, εκτός από τη μουσουλμανική και την εβραϊκή συνοικία. Η φωτιά ουσιαστικά σήμανε το τέλος της μακραίωνης παρουσίας του ελληνισμού στη Μικρά Ασία (Μηχανή του Χρόνου).

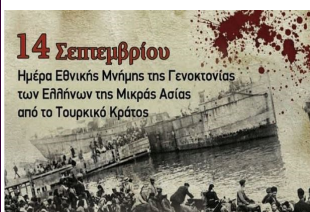
Η Ημέρα Εθνικής Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό Κράτος έχει

καθιερωθεί από το 1998 να τιμάται, με ομόφωνη απόφαση της Βουλής των Ελλήνων, κάθε χρόνο στις 14 Σεπτεμβρίου. Πρόκειται για μια από τις πιο θλιβερές επετείους της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Η κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου οδήγησε στη στρατιωτική ήττα και συντριβή με αποτέλεσμα τον ξεριζωμό από τη μικρασιατική γη (e-evros.gr).

Πηγές:

Μηχανή του χρόνου, <https://www.mixanitouxronou.gr/i-thiriodies-ton-atakton-tourkon-tou-kemal-sti-smirni-viazan-eklevan-ke-ektelousan-amachous-o-emprismos-tis-smirnis-ke-to-drama-chiliadon-prosfigon-afieroma-stin-katastrofi-tis-smirnis-vinteo/>

<https://www.e-evros.gr/gr/eidhseis/3/14-septembrioy-hmera-mnhmhs-gia-th-genoktonia-toy-mikrasiatikoy-ellhnismoy/post35963>

Οι Πρόσφυγες

*Η σφαγή και ο
 ξεριζωμός που
 υπέστησαν οι
 πρόσφυγες
 προκάλεσαν
 χιλιάδες νεκρούς
 και αγνοούμενους,
 αλλά και
 περιουσίες
 εγκαταλελειμμένες
 ή κατεστραμμένες.*

Η Μικρασιατική Καταστροφή είχε τραγικές συνέπειες στον ελληνισμό. Η σφαγή και ο ξεριζωμός που υπέστησαν οι πρόσφυγες προκάλεσαν χιλιάδες νεκρούς και αγνοούμενους, αλλά και περιουσίες εγκαταλελειμμένες ή κατεστραμμένες. Όσοι από αυτούς επιβίωσαν αναγκάστηκαν να βρουν νέο τόπο κατοικίας με ελάχιστα αντικείμενα μαζί τους. Οι ασθενείς ακόμα και τα ψυχικά τραύματα κατέβαλαν πολύ τους πρόσφυγες. Με τη δραστηριοποίηση φιλανθρωπικών οργανώσεων αντιμετωπίστηκαν οι βιολογικές ανάγκες των προσφύγων όπως διατροφή, στέγαση και ιατρική περίθαλψη. Για την προσωρινή στέγασή τους χρησιμοποιήθηκαν σκηνές και ξύλινες παράγκες ακόμα και δημόσια

κτήρια, θέατρα κ.α. Ο Πειραιάς ήταν ένα από τα μέρη όπου εγκαταστάθηκαν πολλοί πρόσφυγες, σε τραγικές καταστάσεις όμως.

Παρόμοιες συνθήκες επικρατούσαν και στη Θεσσαλονίκη. Εφτά χιλιάδες άνθρωποι ήταν στοιβαγμένοι σε ένα πλοίο το οποίο είχε χωρητικότητα δύο χιλιάδων. Παρέμειναν στη θάλασσα τέσσερις μέρες χωρίς να μπορούν να ξαπλώσουν, χωρίς να έχουν τρόφιμα και χωρίς τουαλέτες. Βρίσκονταν στο κατά-

στρωμα κάτω από τη βροχή και το κρύο. Όταν επιτέλους έφτασαν στο λιμάνι ήταν πεινασμένοι, άρρωστοι νιώθοντας απελπισία και απογοήτευση. Ανάλογη εικόνα επικρατούσε και στην Αθήνα. Οι δρόμοι γέμισαν κόσμο, πολίτες που πουλούσαν μικροαντικείμενα που είχαν φέρει μαζί τους. Στους λόφους της Αθήνας υπήρχαν πολλές σκηνές και παράγκες. Οι ξυπόλυτοι πρόσφυγες φόρεσαν παπούτσια καμωμένα από λάστιχα αυτοκινήτων, ντύθηκαν με σάκους από αλεύρι. Αντί για κατσαρόλες χρησιμοποιούσαν κονσερβοκούτια. Τα πρώτα κρατικά καταλύματα για τους πρόσφυγες ήταν έτοιμα σχετικά σύντομα. (συνέχεια στη σελ. 3)

(συνέχεια από σελ. 2) Ήταν φτιαγμένα από ξύλινα πλαίσια και στέγες από σίδηρο. Καθώς ο καιρός περνούσε άρχιζαν να κατασκευάζουν

δικά τους σπίτια. Οι περισσότεροι πρόσφυγες πίστευαν ότι κάποια στιγμή θα γυρίσουν στις εστίες τους. Στο τέλος οι προσδοκίες

τους διαψεύστηκαν και κατάλαβαν ότι οι χαμένες πατρίδες τους ήταν πια παρελθόν.

Πηγή:

<https://www.vimaorthodoxias.gr/nea/oi-prosfyges-tis-mikras-asi-as-poy-egkatastathikan-meta-tin-sfagi-kai-ton-xerizomo-poy-ypestisan/>

Μικρασιατική Καταστροφή, ένας τραγικός αυτολογομιάς

Ο όρος «Μικρασιατική Καταστροφή» αναφέρεται στην τελευταία φάση της Μικρασιατικής εκστρατείας, στο τέλος του ελληνοτουρκικού πολέμου 1918–1922. Αναφέρεται δηλαδή στη φυγή της ελληνικής διοίκησης από την Τουρκία που είχε εγκατασταθεί στα δυτικά παράλια, στη Σμύρνη, κατά τη Συνθήκη των Σεβρών, στην υποχώρηση του ελληνικού στρατού μετά την κατάρρευση του μετώπου καθώς και στην εκδίωξη μεγάλου μέρους του ελληνικού και χριστιανικού πληθυσμού από τη Μικρά Ασία. Βέβαια η εκδίωξη αυτή είχε αρχίσει νωρίτερα και είχε διακοπεί με την ανακωχή του Μούδρου.

Η Μικρασιατική Καταστροφή είναι μία από τις μεγαλύτερες συμφορές του ελληνισμού. Με τη Συνθήκη της Λωζάνης και την υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών, χάθηκε ύστερα από δύο χιλιάδες χρόνια ο ελληνισμός της Ανατολής, 1,5 εκατ. περίπου πρόσφυγες κατέφυγαν στην Ελλάδα υπό άθλιες συνθήκες και το σχεδόν χρεοκοπημένο ελλη-

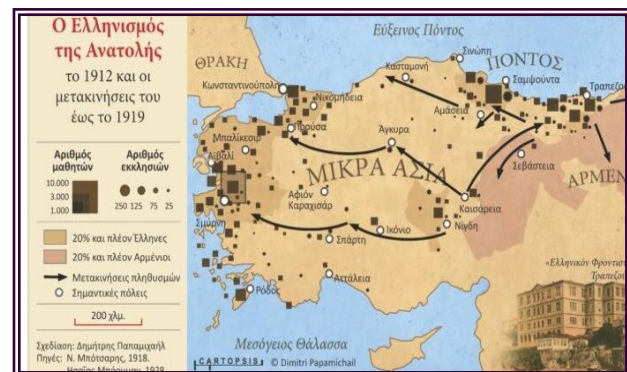
νικό κράτος έπρεπε να φροντίσει για τις ανάγκες των προσφύγων.

Ο ακριβής απολογισμός της καταστροφής που έγινε σε δύο περιόδους (1914–1918 και 1920–1924) είναι πολύ δύσκολος και τραγικός: αρπαγές και λεηλασίες σπιτιών και περιουσιών, γεωργικές και κτηνοτροφικές καταστροφές, γκρέμισμα σχολείων, ναών και άλλων ευαγών ιδρυμάτων, χρεοκοπία και καταστροφή βιοτεχνικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων, μαρτυρικοί βασανισμοί αιχμαλώτων, ατέλειωτες πορείες αιχμαλώτων, σφαγές κλπ. Τελικά, από ελληνικής πλευράς η μικρασιατική εκστρατεία είχε ως αποτέλεσμα 25.000 νεκρούς και τραυματίες στρατιώτες ενώ πάνω από 1.500.000 Έλληνες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τον τόπο τους και να έρθουν πρόσφυγες στην Ελλάδα αφήνοντας πίσω πάνω από 600.000 νεκρούς.

Πολλοί χριστιανοί που είχαν καταφύγει στις εκ-

κλησίες στην προσπάθειά τους να ξεφύγουν, κήκαν μέσα σε αυτές καθώς οι Τούρκοι τους έβαλαν φωτιά. Στα θύματα των Χριστιανών περιλαμβάνεται και ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος Σμύρνης που πέθανε μαρτυρικά καθώς και άλλοι επίσκοποι και ιερείς—342 μόνο στη Μητρόπολη της Σμύρνης. Αποκορύφωμα της τραγωδίας ήταν η πυρπόληση της αρμένικης και ελληνικής συνοικίας της Σμύρνης. Καθώς καίγονταν τα σπίτια, οι χριστιανοί που ήταν σε αυτά, αναγκάστηκαν να βγουν έξω με αποτέλεσμα αυτοί που είχαν γλιτώσει τις προηγούμενες σφαγές να πέφτουν τώρα στα χέρια των Τούρκων και να υφίστανται τρομερούς βασανισμούς.

**Η
Μικρασιατική
Καταστροφή
είναι μία από
τις
μεγαλύτερες
συμφορές του
ελληνισμού.**

Πηγή:

<https://www.in.gr/2018/09/25/stories/features/mikrasiatiki-katastrofi-1922-megalyteri-symfora-tou-ellinismou/>

Η ιστορία της Σταυρούλας, μια αληθινή ιστορία

Η πραγματική ιστορία της προγιαγιάς μου, της Σταυρούλας, όπως ακριβώς την είχε διηγηθεί στην κόρη της (και θεία της μητέρας μου), Ευσταθία.

.Η κ. Ευσταθία μας αναφέρει ότι η μητέρα της, η Σταυρούλα, γεννήθηκε στη Μικρά Ασία. Δε θυμάται ακριβώς το μέρος, όμως θυμάται ότι η μητέρα της της έλεγε για το Εσκή Σεχίρ. Στη συνέχεια μας παρουσιάζει τα γεγονότα μέσα από τα λόγια της μητέρας της:

«Εγώ πήγα μόνο μία εβδομάδα στο σχολείο. Έμαθα μόνο την αλφαβήτα στα ελληνικά γιατί ελληνικά δε μας άφηναν να μιλήσουμε. Ήμαστε τρία κορίτσια και είχαμε έναν αδελφό. Ο μπαμπάς μας ήταν έμπορος τον οποίο σκότωσαν οι Τούρκοι και από τότε η ζωή μας έγινε δύσκολη».

Σε αυτό το σημείο η μητέρα έκλαψε. Μετά συνέχισε:

«Άρχισε ο διωγμός των Ελλήνων. Οι Τσέτες με τα άλογα κυνηγούσαν τους Έλληνες στον δρόμο και τους έκοβαν τα κεφάλια (1920-1922). Έπρεπε οι Έλληνες να φύγουν από τα μέρη τους. Με πολύ μεγάλο πόνο η μητέρα μου και οι τρεις αδελφές μαζί με πολλούς από το χωριό μας φύγαμε. Στον δρόμο υποφέραμε πολύ. Κάτω από ένα δέντρο έσφαξαν τη μανούλα μας οι Τούρκοι».

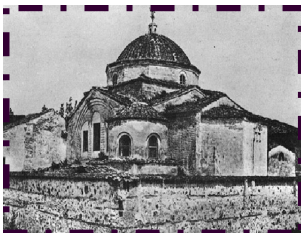
Στο σημείο αυτό άρχισαν να τρέχουν τα δάκρυα της μητέρας. Στη συνέχεια είπε:

«Μετά από μεγάλη ταλαιπωρία φτάσαμε στη Σμύρνη και από εκεί στην Ελλάδα. Τρεις αδελφούλες μόνες, ήμασταν σαν χαμένες».

Από ό,τι θυμάται η κ. Ευσταθία, η μητέρα της είχε αναφέρει ότι της πήγανε σε ένα ορφανοτροφείο. Η μητέρα της ήταν 14 ετών. Επίσης της είχε πει ότι το όνειρο που είχε από μικρή στην Τουρκία ήταν να έρθει στην Ελλάδα και να παντρευτεί έναν μορφωμένο άντρα. Και έτσι έγινε. Παντρεύτηκε τον Σπυράγγελο Μαυροκέφαλο από την Κεφαλονιά, έζησαν στον Προβατώνα Έβρου, απέκτησαν έξι κόρες και έζησαν ευτυχισμένοι.

Μαρία Φελέκη

Η τύχη των περισσότερων εκκλησιών μετά τη Μικρασιατική καταστροφή δεν ήταν καθόλου καλή.

Η τύχη των εκκλησιών της Μικράς Ασίας

Η ύπαρξη ελληνόφωνων Ιουδαίων στην Παλαιστίνη ήταν η αρχή της συνάντησης του Ελληνισμού με τον Χριστιανισμό. Ύστερα, η εγκατάσταση του Ευαγγελιστή Ιωάννη και οι περιοδείες του Αποστόλου Παύλου στη Μικρά Ασία συνέβαλαν ώστε οι περισσότεροι Έλληνες της περιοχής να ασπαστούν τον Χριστιανισμό. Μέχρι τον 2^ο αιώνα δεν υπήρχαν τόποι λατρείας. Μετά τον 3^ο αιώνα και κυρίως μετά τον Μέγα Κωνσταντίνο ξεκίνησε η δημιουργία εκκλησιών.

Η τύχη των περισσότερων εκκλησιών μετά τη Μικρασι-

ατική καταστροφή δεν ήταν καθόλου καλή καθώς πολλές μετατράπηκαν σε ερείπια όπως ο Ταξιάρχης και η Αγία Τριάδα στα Μοσχονήσια, ο Ταξιάρχης στο Λιβίσι, οι Άγιοι Γεώργιος και Κωνσταντίνος στην Αργυρούπολη. Μερικοί ναοί κήκαν όπως η Αγία Βαρβάρα στη Μερζιφούντα ενώ άλλοι μετατράπηκαν σε αποθήκες ή αχυρώνες. Κάποιοι ναοί με ιδιαίτερη ομορφιά έγιναν τζαμιά όπως για παράδειγμα ο ναός της Μεταμορφώσεως στην Τσίτα των Σουρμένων, η Παναγιά στα Αλάτσατα κλπ. και άλλοι έγιναν

πολιτιστικά κέντρα (Άγιος Χαράλαμπος στην Κρήνη, Υπαπαντή στα Κοτυώρα) ή μουσεία (Άγιος Νικόλαος στην Κερασούντα, Άγιος Βουκόλος στη Σμύρνη). Τέλος, κάποια μοναστήρια ανατινάχτηκαν ή αποτέλεσαν άντρο ληστών ή αφέθηκαν στη φθορά του χρόνου ενώ υπάρχουν και ορισμένα που διασώθηκαν ή αναστηλώθηκαν λόγω τουριστικού ενδιαφέροντος.

Πηγή:

Κωνσταντινίδης Β. «Εκκλησίες και Μοναστήρια της χριστιανοσύνης στη Μικρά Ασία», <https://www.enromiosini.gr/newsite16/wp-content/files/2015/10/%CE%95%CE%9A%CE%9A%CE%9B%CE%97%CE%A3%CE%99%CE%95%CE%A3-%CE%9A%CE%91%CE%99-%CE%9C%CE%9F%CE%9D%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%A1%CE%99%CE%91-%CE%A4%CE%97%CE%A3-%CE%A7%CE%A1%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%99%CE%91%CE%9D%CE%9F%CE%A3%CE%A5%CE%9D%CE%97%CE%A3-%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9D-%CE%9C%CE%99%CE%9A%CE%A1%CE%91-%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91.pdf>

Ιστορικοί ναοί, χαραγμένοι στη μνήμη

Αγία Φωτεινή

Ο πιο εντυπωσιακός ναός της Σμύρνης ήταν ο Μητροπολιτικός της ναός που ήταν αφιερωμένος στην Αγία Φωτεινή η οποία κατά την παράδοση μαρτύρησε στη Σμύρνη. Στολίδι του ναού ήταν το καμπαναριό του που είχε ύψος 30 μέτρα και ήταν ορατό στα πλοία όταν προσέγγιζαν το λιμάνι. Οι καμπάνες σήμαναν για τελευταία φορά τον Σεπτέμβριο του 1922 αφού ο ναός και το κωδωνοστάσιο ανατινάχτηκαν από τους επιδρομείς. Οι πρόσφυγες έχτισαν τον ναό της Αγίας Φωτεινής στη Νέα Σμύρνη και το 1996 ανεγέρθηκε ένα πανομοιότυπο κωδωνοστάσιο.

Ταξιάρχης

Ο Μητροπολιτικός ναός στις Κυδωνιές (Αϊβαλί) ήταν αφιερωμένος στους Παμμεινίστους Ταξιάρχες Μιχαήλ και Γαβριήλ. Πριν τον ξεριζωμό στις Κυδωνιές και στα Μοσχονήσια ο πληθυσμός ήταν όλος σχεδόν ελληνικός και στη γιορτή των Αρχαγγέλων συγκεντρώνονταν πλήθη πιστών από όλη τη γη της Αιολίας. Το 1922 οι Τούρκοι τον μετέτρεψαν σε αποθήκη καπνού, όμως η απόφαση αυτή στάθηκε αφορμή να διατηρηθούν οι τοιχογραφίες και μεγάλο κομμάτι από τα ξύλινα μέρη. Τα τελευταία χρόνια ανακαίνιστηκε από της τουρκικές αρχές και δόθηκε

η άδεια κάποιες φορές να λειτουργεί ως ορθόδοξος ναός.

Παναγία Αλατσατιανή

Στα Αλάτσατα υπήρχε ο καθεδρικός ναός ο οποίος ήταν αφιερωμένος στα Εισόδια της Θεοτόκου. Το 1922 οι κάτοικοι εγκατέλειψαν την περιοχή και η εκκλησία παραδόθηκε στο έλεος των επιδρομών. Δυστυχώς οι εικόνες της πουλήθηκαν και οι τοιχογραφίες καταστράφηκαν ή καλύφθηκαν με έντονα χρώματα. Το 1938 μετατράπηκε σε τζαμί και το 2010 χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό μνημείο και έγινε αποκατάσταση και συντήρηση. Στις 28 Μαΐου 2011 έγινε για πρώτη φορά Αρχιερατικός Εσπερινός και επιμνημόσυνη δέηση για τους άταφους νεκρούς.

Άγιος Χαράλαμπος

Ο ναός του Αγίου Χαράλαμπος της Κρήνης, στις μέρες του ξεριζωμού, αποτέλεσε καταφύγιο για χιλιάδες κυνηγημένα γυναίκο-παιδα από τον Τσεσμέ και άλλες περιοχές, που περίμεναν τα πλοία για να μεταφερθούν στη Χίο. Το 1927 οι Μικρασιάτες πρόσφυγες που ήταν στη Χίο, στην περιοχή Βαρβάσι, έκτισαν έναν ναό στη μνήμη του Αγίου. Ο ναός όμως καταστράφηκε το 1949 από τους σεισμούς και ξανακτίστηκε

το 1967 όπου βρίσκεται και η εικόνα του Αγίου Χαράλαμπος. Η εικόνα μεταφέρθηκε στο νησί με θαυματουργικό τρόπο καθώς αρχικά είχε μείνει στον Τσεσμέ αφού οι πρόσφυγες δεν είχαν προλάβει να τον μεταφέρουν. Η εικόνα βρέθηκε από έναν Τούρκο βαρκάρη που τη φύλαξε για να την πουλήσει. Όμως μετά από χρόνια είδε ένα όνειρο κάποιες φορές στο οποίο ένας γέροντας βγαίνοντας από την εικόνα του ζητούσε να μεταφερθεί η εικόνα στο καινούριο της σπίτι, στη Χίο. Την τελευταία φορά που είδε το όνειρο ο γέροντας τον φοβέρισε κι έτσι μετέφερε την εικόνα όπως ακριβώς του είχε ζητήσει και χωρίς να τον ενοχλήσει ή σταματήσει κανείς.

Άγιος Βουκόλος

Ο Ναός του Αγίου Βουκόλου ήταν ο μοναδικός ορθόδοξος ναός που σώθηκε από την πυρκαγιά στη Σμύρνη το 1922. Το 1924 μετατράπηκε σε αρχαιολογικό μουσείο ενώ χρόνια αργότερα κατά τη διάρκεια εργασιών αποκαλύφθηκαν οι τοιχογραφίες του Χριστού, του Ιερού Χρυσοστόμου και των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ. Στις 17 Αυγούστου 2014 τελέστηκε η πρώτη Θεία Λειτουργία μετά από τη Μικρασιατική Καταστροφή.

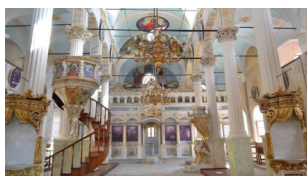

Ο Ναός του Αγίου Βουκόλου ήταν ο μοναδικός ορθόδοξος ναός που σώθηκε από την πυρκαγιά στη Σμύρνη το 1922.

Πηγές:

Ζάννης Γ. 2022, «Οι σιωπηλές εκκλησίες της Μικρασιατικής γης», <https://www.orthodoxtimes.gr/oi-siopiles-ekklisies-tis-mikrasiatikis-gis/>

Η ειδικότητα του Μικρασιατικού Ελληνισμού

**Σύντομη
ιστορική
διαδρομή του
Μικρασιατικού
Ελληνισμού.**

Οι Έλληνες εγκαταστάθηκαν στη Μικρά Ασία πριν από το 1000 π.Χ. Από τότε όλοι αυτοί οι άνθρωποι ανέπτυξαν αξιόλογο πολιτισμό. Μερικοί Έλληνες Μικρασιάτες που πρόσφεραν πολύ στον πολιτισμό αυτόν είναι: ο Όμηρος στην ποίηση, οι φιλόσοφοι Θαλής, Αναξίμανδρος, Αναξίμενης και Ηράκλειτος, ο ιστορικός Ηρόδοτος, ο πολεοδόμος Ιππόδαμος κ.α

Καθώς λοιπόν περνάει τα χρόνια φθάνουμε στην εποχή του Μεγάλου Κωνσταντίνου και των διαδόχων αργότερα, όταν οι Έλληνες αναπτύχθηκαν πλέον σε όλους τους τομείς. Επί Ρωμαιοκρατίας οι Μικρασιάτες Έλληνες δέχονται τον Χριστιανισμό από τον Απόστολο Παύλο και άλλους αποστόλους και ιδρύουν εκκλησίες. Επτά από αυτές αναφέρονται στην Αποκάλυψη του Ευαγγελιστού Ιωάννου (Εφέσου, Φιλαδέλφειας, Σμύρνης, Περγάμου, Θυσιατείρων, Λαοδικείας, Σάρδεων). Πολλοί γίνονται μάρτυρες. Μεταξύ αυτών είναι το αίμα του Αγίου Πολυκάρπου Επίσκοπου Σμύρνης και Χαραλάμπους. Κατά τη βυζαντινή περίοδο στη Μικρά Ασία σε πόλεις όπως η

Νίκαια, η Έφεσος, η Χαλκηδόνα, η Λαοδικεία, η Νεοκαισάρεια, η Γάγγρα και η Άγκυρα, συγκαλούνται Οικουμενικές και τοπικές Σύνοδοι που διαμόρφωσαν τις αποφάσεις της Εκκλησίας. Μικρασιάτες είναι ο Μέγας Βασίλειος, ο Άγιος Γρηγόριος, ο Θεολόγος και ο Άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης.

Ο Μικρασιατικός Ελληνισμός δοκιμάστηκε αρχικά από τις επιθέσεις των Περσών και αργότερα από τις επιθέσεις των Αράβων. Οι Τούρκοι εμφανίστηκαν από τον 11^ο αιώνα και όταν εγκαταστάθηκαν στη Μικρά Ασία άρχισαν να καταδυναστεύουν τους Έλληνες. Οι Αυτοκρατορίες Νίκαιας και Τραπεζούντας τους αντιμετώπισαν επιτυχώς μέχρι τα τέλη του 13^{ου} αιώνα. Μετά οι Τούρκοι κατέλαβαν τα περισσότερα εδάφη της Μικράς Ασίας και πίεζαν τους Έλληνες να εξισλαμισθούν ασκώντας απάνθρωπη βία. Οι περισσότεροι Έλληνες άντεξαν, πολλοί μαρτύρησαν, κάποιοι έγιναν κρυπτοχριστιανοί και μερικοί εξισλαμίστηκαν. Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας έμεινε σκλαβωμένος από τον 14^ο αιώνα έως το 1918. Η διατήρηση της ταυτότητας

των Ελλήνων, παρά τα βάσανα που βίωσαν από τους Τούρκους, είναι ένα θαύμα και οφείλεται στην παρουσία της Ορθόδοξου Εκκλησίας η οποία διατηρούσε άσβεστη τη φλόγα της ελληνικής συνείδησης.

Τέσσερα ήταν τα στοιχεία που βοήθησαν τους Έλληνες να διατηρήσουν την ταυτότητά τους. Το πρώτο ήταν η **πίστη** τους στον Ιησού Χριστό. Το δεύτερο, απόρροια αυτής της πίστης, ήταν η βίωση της **ελευθερίας** ως ζωτικού στοιχείου της ψυχής τους. Το τρίτο στοιχείο ήταν η **φιλοπατρία** που αναπτυσσόταν στη συνείδηση των Ελλήνων. Το τέταρτο προκύπτει από τα τρία προηγούμενα στοιχεία και είναι η **θέληση** του Έλληνα να θυσιάσει για την πατρίδα. Η **θέληση για θυσία** προϋποθέτει πίστη, φιλοπατρία και αγάπη για ελευθερία. Οι νεομάρτυρες βίωναν φρικτά βασανιστήρια και εκτελούντο λέγοντας «*Προτιμώ τον θάνατο παρά να αλλαξοπιστήσω*» ή «*εγώ γραικός γεννήθηκα και γραικός θε να πεθάνω*».

Πηγή:

Παπαθανασόπουλος Γ. (2022), «Το θαύμα της επιβίωσης του Μικρασιατικού Ελληνισμού», <https://www.vimaorthodoxias.gr/eipan/to-thayma-tis-epiviosis-toy-mikrasiatikoy-ellinismoy/>

Το σταυροδρόμι μεταξύ Ανατολής και Δύσης

Από την αρχαιότητα η Σμύρνη ως Πόλη-Λιμάνι κατείχε προνομιούχα εμπορική θέση. Από τη βυζαντινή εποχή το σταυροδρόμι μεταξύ Ανατολής και Δύσης οδήγησε στην εγκατάσταση ξένων (Ενετών – Γάλλων) οι οποίοι επεδίωκαν την αξιοποίηση της εμπορικής

κίνησης από και προς τη Μικρά Ασία. Ωστόσο οι Έλληνες της Σμύρνης με την ικανότητα, την τιμιότητα και την πείρα κατάφεραν να κατέχουν αυτοί το μεγαλύτερο μέρος της εμπορικής κίνησης του τόπου τους. Τον 19^ο αιώνα, από τα 200 μεγάλα καταστήματα του

“Φραγκομαχαλά” που ήταν μεγάλος εμπορικός δρόμος δύο χιλιομέτρων, τα 163 ήταν ελληνικά και μόνο τρία ήταν τούρκικα. Μάλιστα ήταν ελληνικές οι περισσότερες εξαγωγές δημητριακών, βάμβακος, καπνών, δερμάτων κ.ά. Σύμφωνα με (συνέχεια στη σελ. 7)

(συνέχεια από σελ. 6) στατιστική μελέτη του καθηγητή εμπορίου και λυκειαρχή Ιωάννη Γιαννίκη το 1919 για τη βιομηχανία της επαρχίας της Σμύρνης, προέκυψε η παρακάτω κατά κοινότητα δύναμη σε μηχανήματα, αριθμό εργατικού προσωπικού και ετήσια παραγωγή: Ελληνική 80,20%, Τούρκικη 10,47%, και ακολουθούν Αρμενική 2,02%, αγγλική, βελγική, γαλλική, αυστριακή κ.ά.

Η εγκατάσταση Ευρωπαίων στο δεύτερο μετά την Κων/Πολη λιμάνι της Οθωμανι-

κής Αυτοκρατορίας, δηλαδή στη Σμύρνη, της έδωσε ένα κοσμοπολίτικο χαρακτήρα στον οποίο συμμετείχε ενεργά και ο ελληνικός πληθυσμός. Επίσης, η κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου συνέβαλε σημαντικά στην επικοινωνία Ελλήνων και ξένων με το εσωτερικό της Μ. Ασίας. Τη δεκαετία του 1890 έγινε ανακαίνιση και διεύρυνση του λιμανιού, οι Ευρωπαίοι εγκαταστάθηκαν στην προκυμαία, το γνωστό Quai και κοντά τους εγκαταστάθηκαν και Έλληνες ως ξενοδοχοί, καταστηματαρχές, ιδιοκτή-

τες εστιατορίων, λεσχών κ.ά. Σίγουρα η συνύπαρξη διαφορετικών εθνοθρησκευτικών κοινοτήτων είχε έντονες αλληλεπιδράσεις, στις οποίες όμως ξεχώριζε η επιθυμία των ξένων κατοίκων της Σμύρνης να μάθουν την ελληνική γλώσσα.

Τελικά η οικονομική ανάπτυξη αυτής της μεγάλης Πόλης-Λιμανιού ευεργέτησε πιο πολύ από όλους τους Έλληνες, η προκοπή των οποίων κατά τον 19^ο αιώνα έως το 1922 ήταν ιδιαίτερα σημαντική και έμεινε στην ιστορία.

Πηγή:

Χαμουδοπούλου Β. (2023), Σμύρνη, το σταυροδρόμι μεταξύ Ανατολής και Δύσης, <https://www.dogma.gr/dialogos/smyrni-to-stavrodromi-metaksy-anatolis-kai-dysis/133737/>

Η σημασία του Μικρασιατικού Ελληνισμού

Μετά την πτώση της Πόλης, το μεγαλύτερο μέρος του ελληνισμού παραδίδεται στους Οθωμανούς και η περιοχή της Μικράς Ασίας μεταβάλλεται σε κυρίως έδρα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι Ρωμιοί υποκύπτουν στην τουρκική επίθεση, βιώνουν διώξεις και περιορισμούς όμως κατέχουν το εμπόριο και τη διοίκηση κι έτσι οι Οθωμανοί αρχίζουν να στηρίζονται σε αυτούς.

Οι Ρωμιοί ανασυντάσσονται, δημιουργούν νέα εμπορικά δίκτυα και εστιάζουν ξανά στην πρόοδο και στη μόρφωση. Ακολουθούν το ευρωπαϊκό πρότυπο και αρχίζουν τη δημιουργία μιας δυναμικής αστικής τάξης που αποτελείται από λόγιους και εμπόρους. Στα εμπορικά κέντρα τους δημιουργούνται πρότυπες εκ-

παιδευτικές δομές και η Σμύρνη μετατρέπεται σε κοσμοπολίτικη πρωτεύουσα του νέου κόσμου.

Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός βρίσκει γόνιμο έδαφος και η δυναμική του εκφράζεται μέσα από ιδιαίτερες προσωπικότητες όπως αυτή του Σμυρναίου Αδαμάντιου Κοραή. Κατά την επανάσταση του 1821 οι Μικρασιάτες συμμετέχουν στον αγώνα και στελεχώνουν τον ελληνικό τακτικό στρατό. Γενικά η παρουσία τους στον αγώνα είναι έντονη. Ενδεικτικό παράδειγμα της συμμετοχής των Μικρασιτών στον απελευθερωτικό αγώνα αποτελεί το παράδειγμα της Ψωροκώσταινας (Πανωραία Χατζηκώστα). Η αρχόντισσα από το Αίβαλί χάνει τα πέντε παιδιά της και τον σύζυγο από τους Τούρκους και αποφασίζει

να προστατέψει τα ορφανά στο Ναύπλιο.

Οι Οθωμανοί αντιλαμβάνονται ότι τα γεγονότα θέτουν σε κίνδυνο την αυτοκρατορία τους και αρχίζουν τις διώξεις παλαιών πληθυσμών καθώς πρέπει οπωσδήποτε να μειώσουν το αποτύπωμα των Ελλήνων στην κοινωνία τους. Για αυτό δημιουργούν τουρκικά μονοπώλια, επιβάλλουν φόρους και πρόστιμα, προχωρούν σε μετακινήσεις πληθυσμών, δημεύουν περιουσίες και κάνουν οτιδήποτε είναι δυνατόν για να αποδεκατίσουν τους Ρωμιούς. Εκδιώκουν τους Έλληνες από τα εδάφη τους, από τη Μικρά Ασία που είναι η έδρα της ελληνικής φιλοσοφίας, της χριστιανικής θρησκείας και της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

**Ο
μικρασιατικός
ελληνισμός
υπήρξε κοιτίδα
όχι μόνο του
σύγχρονου
ελληνικού αλλά
και του δυτικού
πολιτισμού.**

Πηγή:

Αττάλολου Α. (2022), «Η μεγάλη σημασία του Μικρασιατικού Ελληνισμού», <https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-meyale-semasia-toe-mikrasiatikoe-ellenismoe-gr-60c72215e4b0d27e3d05b50a>

Ο εθνομάρτυρας Χρυσόστομος Σμύρνης

Ο
Μητροπολίτης
Χρυσόστομος
βρήκε
μαρτυρικό
θάνατο στις
27 Αυγούστου
1922.

Ο Εθνομάρτυρας Χρυσόστομος Σμύρνης γεννήθηκε στην Τριγλία της Προποντίδος το 1867 και γονείς του ήταν η Καλλιόπη και ο Νικόλαος Καλαφάτης. Το 1884 πήγε στη Χάλκη για να φοιτήσει στη Θεολογική Σχολή και το 1902 χειροτονήθηκε μητροπολίτης Δράμας. Αγωνίσθηκε με όλες του τις δυνάμεις για το καλό των πιστών, έκτισε εκκλησίες, σχολεία, οργάνωσε συλλόγους, φιλανθρωπικά ιδρύματα και προσπαθούσε πάντα να τονώσει το εθνικό φρόνημα των σκλαβωμένων χριστιανών. Η δραστηριότητά του όμως ενόχλησε, θεωρήθηκε επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ανακλήθηκε από τη μητρόπολη Δράμας. Αργότερα έγινε Μητροπολίτης Σμύρνης και συνέχισε εκεί το έργο του κτίζοντας γηροκομεία, εκκλησίες, βιβλιοθήκες, γυμναστήρια κ.α. Παράλληλα συνέχισε και τους εθνικούς του αγώνες και οργάνωσε πάνδημο συλλαλητήριο για να καταγγείλει τις βιαιότητες των Βουλγάρων στη Μακεδονία εναντίον των Ελλή-

νων καθώς και την υποστήριξη των τουρκικών αρχών προς τη βουλγαρική προπαγάνδα.

Το 1914 που είχαν γίνει σφαγές στη Νέα Φώκαια, τη Μαινεμένη, την Κρήνη, την Πέργαμο και σε άλλα χωριά, ο Χρυσόστομος Σμύρνης οργάνωσε στρατό σωτηρίας και μετέφερε τρόφιμα στους πεινασμένους, ναύλωσε καράβια για τη μεταφορά των προσφύγων στα νησιά και έγραψε επιστολές για να ξεσηκώσει τον χριστιανικό κόσμο κατά της τουρκικής θηριωδίας (mikrasiatis.gr).

Το πολύπλευρο έργο του επεκτάθηκε σε όλα τα επίπεδα της κοινοτικής ζωής: ποιμαντικό, εθνικό, κοινωνικό, εκπαιδευτικό, φιλανθρωπικό. Κατά τα έτη 1919 – 1922 η περιοχή της Σμύρνης βρισκόταν υπό Ελληνική Διοίκηση και ο Χρυσόστομος αποτελούσε τον Εθνάρχη του Μικρασιατικού Ελληνισμού ο οποίος ήταν και ο εμπνευστής για τη δημιουργία αυτόνομου κράτους σε περίπτωση ήττας του Ελληνικού στρατού.

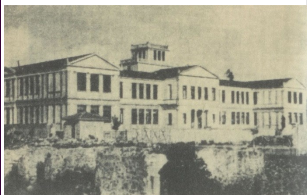
Όταν κατέρρευσε το μέτωπο, του έγιναν προτάσεις για να αποχωρήσει ασφαλής από τη Σμύρνη όμως ο Χρυσόστομος αρνήθηκε να εγκαταλείψει το ποίμνιό του. Στον Μητροπολιτικό Ναό της Αγίας Φωτεινής τέλεσε την τελευταία Θεία Λειτουργία δίνοντας θάρρος στους φοβισμένους πιστούς. Στις 27 Αυγούστου το απόγευμα, Τούρκος αρχισυνόμος μαζί με ένοπλους στρατιώτες πήγε στα γραφεία της Μητρόπολης και είπε στον Χρυσόστομο να παρουσιαστεί στον Τούρκο στρατιωτικό διοικητή Νουρεντίν Πασά μαζί με τους Έλληνες Δημογέροντες της Σμύρνης. Εκεί ο Τούρκος διοικητής τον κατηγορήσε για τη φιλελληνική στάση του καθώς και για τις ενέργειές του εναντίον του Τουρκικού Έθνους. Τον εξέβρισε και στη συνέχεια τον παρέδωσε στους εξαγριωμένους Τούρκους. Ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος, βασανίστηκε, τυφλώθηκε και διαμελίστηκε από τον τουρκικό όχλο βρίσκοντας μαρτυρικό θάνατο στις 27 Αυγούστου 1922 (imlemesou.org).

Πηγές:

<https://mikrasiatis.gr/o-chrysostomos-smyrnis-kai-to-martyrio-tou/>

<http://www.imlemesou.org/index.php/psifides-pisteos-2/eortologio/3399-gios-xrysostomos-mitropolitissmyrnis>

Πανεπιστήμιο Σμύρνης: το πανεπιστήμιο που δε λειτούργησε ποτέ

Η ίδρυση του Ιωνικού Πανεπιστημίου Σμύρνης ξεκίνησε το 1920 με πρωτοβουλία του Ελευθέριου Βενιζέλου και του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή ο οποίος ήταν μαθηματικός διεθνούς αναγνώρισης. Ήταν για μια μεγαλόπνοη ιδέα, στο πλαίσιο της επέκτασης της ελληνικής επικράτειας στη Σμύρ-

νη και στην παρακείμενη περιοχή όπου ο ελληνικός πληθυσμός υπερεπερέυσε του τουρκικού. Η ίδρυση ενός ελληνικού πανεπιστημίου θα έδινε ώθηση στην ελληνική πολιτισμική παράδοση της περιοχής και θα γινόταν κέντρο για την προαγωγή διεθνικών και πολιτισμικών αντιλήψεων.

Ο Κ. Καραθεοδωρή γεννήθηκε το 1873 στο Βερολίνο όπου ο πατέρας του ήταν πρόξενος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ενώ η οικογένειά του καταγόταν από ελληνική φαναριώτικη οικογένεια της Κωνσταντινούπολης. Ο Κ. Καραθεοδωρή (συνέχεια στη σελ.9)

(συνέχεια από σελ.8) ένωσε την ανάγκη να ασχοληθεί σε βάθος με τα μαθηματικά, και το 1900 γράφτηκε στη Σχολή Μαθηματικών του Μονάχου της Γερμανίας ενώ μετά την αποφοίτησή του και την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής δίδαξε σε διάφορα πανεπιστήμια της Γερμανίας, στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Με τον Ελευθέριο Βενιζέλο γνωρίστηκε το 1895 όταν σε ηλικία 22 ετών επισκέφτηκε την Κρήτη για να δει έναν θείο του πατέρα του. Το 1919 ο Βενιζέλος που βρισκόταν στο Παρίσι για τη Διάσκεψη της Ειρήνης κάλεσε τον Κ. Καραθεοδωρή, ο οποίος ήταν στο Βερολίνο, να πάει στο Παρίσι για να συζητήσουν για την ίδρυση δεύτερου ελληνικού πανεπιστημίου. Από τη θέση του πρωθυπουργού της Ελλάδας ανέθεσε στον Κ. Καραθεοδωρή να υλοποιήσει το κοινό τους όνειρο κι έτσι ο Κ. Καραθεοδωρή άφησε την έδρα του τακτικού Καθηγητή που κατείχε στο πανεπιστήμιο του Βερολίνου. Πίστευαν ότι το πανεπιστήμιο θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις για την αμοιβαία προσέγγιση απόμων διαφόρων εθνικοτήτων. Ο Κ. Κα-

ραθεοδωρή εργάστηκε σκληρά για τον εξοπλισμό και την εξεύρεση των κτιριακών εγκαταστάσεων και του κατάλληλου προσωπικού (Αμανατίδης Κ. 2015).

Τα κτίρια του πανεπιστημίου, στον Λόφο του Μπαχρή Μπαμπά, περιλάμβαναν 70 ευρύχωρες και ηλιόλουστες αίθουσες, αμφιθέατρο 320 θέσεων και άφθονο περιβάλλοντα χώρο. Το έμβλημα του ιδρύματος ήταν «Φως Εξ Ανατολών» που επιλέχθηκε για να τονίσει ότι η Ελλάδα ήρθε στη Μικρά Ασία ως φορέας πολιτισμού και ανάπτυξης των γραμμάτων. Παράλληλα η οικογένειά του απολάμβανε τη μοναδική ομορφιά της Σμύρνης: «*το Παράλληλο η Μπελαβίστα, οι ταβέρνες της παραλίας, η Αγία Φωτεινή, τα βαποράκια του Κορδελιού, το τραμ της προκουμαίας που κινούσαν άλογα, οι πωλητές των γιασεμιών ήταν κομμάτια από αυτό το μοναδικό πάζλ της ομορφότερης και πιο ελκυστικής πόλης της Ανατολής*».

Στο πανεπιστήμιο επρόκειτο να λειτουργήσουν: ανώτερο μουσουλμανικό ιεροδιδασκαλείο, σχολή ανατολικών γλωσσών και ανατολικού πολιτισμού, φυσικομα-

θηματική και γεωπονική σχολή, εμπορική σχολή, ινστιτούτο υγιεινής για την καταπολέμηση των λοιμωδών νόσων με όραμα κέντρου που θα έφτανε ακόμη και στην παραγωγή φαρμάκων και εμβολίων, σχολή χωροσταθμών και εργοδηγών, σχολή δημοσίων υπαλλήλων, μεγάλη πανεπιστημιακή δημόσια βιβλιοθήκη που θα ήταν το έμβλημα του πανεπιστημίου με 60.000 τόμους.

Όταν καταστράφηκε το Μικρασιατικό όνειρο, ο Καραθεοδωρή φυγάδεψε το υλικό του πανεπιστημίου, πήρε το κλειδί το οποίο συμβολικά παρέδωσε αργότερα στον Νικόλαο Πλαστήρα και έφυγε από τους τελευταίους. Τα βιβλία και ένα μέρος από τα όργανα που διέσωσε παρελήφθησαν από διάφορες σχολές του πανεπιστημίου Αθηνών και άλλα ιδρύματα. Το κτίριο του πανεπιστημίου Σμύρνης κάηκε κατά τη μεγάλη πυρκαγιά της Σμύρνης. Αποκαταστάθηκε και χρησιμοποιήθηκε ξανά το 1923 ως Λύκειο Θηλέων (Kiz Lisesi), το οποίο περιελάμβανε και οικοτροφείο. Σήμερα ονομάζεται Anadolu Lisesi (mikrasiatis.gr).

Το κτίριο του πανεπιστημίου Σμύρνης κάηκε κατά τη μεγάλη πυρκαγιά της Σμύρνης.

Πηγές:

Αμανατίδης Κ. 2015 «Το Πανεπιστήμιο που δεν πρόλαβε να λειτουργήσει», <https://neoskosmos.com/el/2015/04/24/dialogue/epikera-epimaxa/to-panepistimio-pou-den-prolave-na-lei/>

<https://mikrasiatis.gr/panepistimio-smyrnis-fos-ex-anatolon/>

Πασχαλινά έδμα της Μικράς Ασίας

Για τους Έλληνες της Μ. Ασίας, οι εορτασμοί για το Πάσχα άρχιζαν το Σάββατο του Λαζάρου και τελείωναν το Νόστιπο. Τα ήθη και τα έθιμα μοιάζουν αρκετά με τα δικά μας και όλα αυτά τα χρόνια τηρούνται με ευλάβεια.

Το **Σάββατο του Λαζάρου** οι πιστοί πήγαιναν στα

νεκροταφεία για να περιποιηθούν τους τάφους, ως μία προσπάθεια για συμμετοχή των νεκρών στις εκδηλώσεις της Λαμπτήρας. Την ημέρα αυτή τα παιδιά τραγουδούσαν τα εγκώμια του Λαζάρου κρατώντας στεφάνια από πρασινάδες και μαργαρίτες κι οι νοικοκυρές τους έδιναν αυγά και λαζαράκια.

Την **Κυριακή των Βαΐων** οι πιστοί πήγαιναν στην εκκλησία και έπαιρναν μικρούς σταυρούς πλεγμένους από φύλλα φοινικιάς τους οποίους φύλαγαν στο εικονοστάσι. Το καθιερωμένο φαγητό αυτής της ημέρας ήταν ψάρια και σαλάτες.

(συνέχεια στη σελ.10)

(συνέχεια από σελ. 9)

Κατά τη Μεγάλη Εβδομάδα η διακόσμηση των ναών ήταν πένθιμη και τα τραγούδια στους δρόμους σταματούσαν. Τη **Μεγάλη Παρασκευή** κορίτσια, γυναίκες και παιδιά πήγαιναν στην εκκλησία με λουλούδια και ξεχώριζαν τα εκατόφυλλα τριαντάφυλλα για τον στολισμό του επιταφίου ενώ καλλίφωνες γυναίκες έψαλλαν ένα δραματικό μοιρολόι. Συγκινητική ήταν η περιφορά του Επιταφίου στους διαδρόμους και τους θαλάμους των ασθενών μέσα στο Γραικικό Νοσοκομείο του Αγίου Χαράλαμπους. Οι νερόβραστες φακές, που συμβόλιζαν τα δάκρυα της Παναγιάς, τα μαρούλια και οι κουκόμυτες που ήταν βλαστοί φρέσκων κουκιών

ήταν τα κύρια φαγητά της Μ. Παρασκευής. Ήταν χωρίς λάδι και βουτηγμένα σε ξίδι ως ανάμνηση του όξινου που δοκίμασε ο Χριστός. Επίσης αυτή την ημέρα οι Ερυθραιώτες κι οι Σμυρνιοί έπιναν το θιάσο ή διάσο το οποίο ήταν ένα ποτό από ρύζι, αμύγδαλα και πεπονόσπορους, όλα πολτοποιημένα και βρασμένα με νερό, ζάχαρη και κανέλα.

Το **Μεγάλο Σάββατο** το κλίμα άλλαζε εντελώς καθώς στους δρόμους επικρατούσαν φωνές και φασαρία αφού όλοι βιάζονταν να ολοκληρώσουν τις προετοιμασίες για την ημέρα της Λαμπρής. Τη βραδιά της Ανάστασης οι ναοί ήταν γεμάτοι από τους πιστούς

και με το μήνυμα πως ο «Χριστός Αναστήθηκε» το πλήθος ξεσπούσε σε ευχές και στο τσούγκρισμα των κόκκινων αυγών που ακούγονταν ρυθμικά στα προαυλικά των ναών. Για τους υπόδουλους Μικρασιάτες η στιγμή αυτή είχε και έναν άλλο συμβολισμό καθώς είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν θυρωβωδώς τον πόθο τους για ελευθερία αγνοώντας την παρουσία των τουρκικών αρχών. Μετά την εκκλησία γυρνούσαν στο σπίτι και έτρωγαν σουπιά αυγολέμονο, τηγανητά εντόσθια, μυζήθρες και κόκκινα αυγά. Αξίζει να σημειωθεί πως η μαγειρίτσα στην Ελλάδα ήταν εντελώς άγνωστη πριν το 1922.

Πηγή:

<https://meteoronlithopolis.gr/hellenism/tradition/pascha-stin-mikra-asia-ithi-kai-ethima/>

Αξίζει να ενδιαφερθείτε

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο Διάρκεια έκθεσης: 17.12.2023 – 30.6.2024

*Το Εθνικό
Ιστορικό
Μουσείο
παρουσιάζει το
δεύτερο μέρος
της έκθεσης
«Από τη Μεγάλη
στη Σύγχρονη
Ελλάδα
(μέρος Β): Οι
πρόσφυγες».*

Το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο παρουσιάζει το δεύτερο μέρος της έκθεσης **«Από τη Μεγάλη στη Σύγχρονη Ελλάδα»**, η οποία αφορά την ολοκλήρωση της δημιουργίας της χώρας από άποψη συνόρων και πληθυσμού. Το πρώτο μέρος, που παρουσιάστηκε το 2022, αναφέρεται στα γεγονότα που οδήγησαν στην παγίωση των συνόρων μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, επικεντρώνοντας στη Μικρασιατική Εκστρατεία. Το δεύτερο μέρος με τον υπότιτλο «Οι Πρόσφυγες» εστιάζει στη διαμόρφωση του πληθυσμού της Ελλάδας μέσα από τις πληθυσμιακές μετακινήσεις επί έναν αιώνα.

Η διαμόρφωση της σύγχρονης Ελλάδας πραγματοποιήθηκε από την Επανάσταση του 1821 μέχρι την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάννης το 1923. Στη διάρκεια αυτού του αιώνα έγιναν σημαντικά γεγονότα και οι προσφυγικές ροές άλλαξαν ριζικά την ελληνική κοινωνία. Στόχος της έκθεσης είναι να παρουσιάσει όσο το δυνατόν πληρέστερα το προσφυγικό φαινόμενο. Μέσα από τις ανθρώπινες ιστορίες φωτίζονται πτυχές του θέματος, όπως η αναγκαστική φυγή, οι δυσκολίες, η εγκατάσταση, η μνήμη κ.α. Σε πρώτη ανάγνωση, δύσκολα αναγνωρίζεται η χρονική προέλευση των ιστοριών αυτών.

Χαρακτηριστικά είναι τα συναισθήματα των διωγμένων ανθρώπων όπως για παράδειγμα φόβος, απόγνωση, αποδοχή της καταστροφής, καρτερία και πείσμα για επιβίωση. Παράλληλα, αξιοσημείωτη είναι η αλληλεγγύη συμπατριωτών και ξένων αλλά ταυτόχρονα η καχυποψία και εχθρική στάση που είχαν ορισμένοι απέναντί τους.

Τα παραπάνω οπτικοποιούνται στην έκθεση μέσα από το έργο του σκηνοθέτη κ. Παναγιώτη Ράππα το οποίο είναι ένα video-animation. Στο έργο αυτό «προσφυγικές ομάδες σε μία συνεχή πορεία, που κρατά 100 και πλέον χρόνια, (συνέχεια στη σελ.11)

(συνέχεια από σελ. 10) *υποδέχονται συμβολικά τον επισκέπτη, ενώ επιλεγμένες ιστορίες της έκθεσης ζωντανεύουν σε βίντεο σπουδαστών του Τμήματος Ανιμάτιον του εκπαιδευτικού ομίλου ΑΚΤΟ». Η έκθεση είναι χωρισμένη σε τέσσερις μεγάλες ενότητες: **ΤΑ ΑΙΤΙΑ, Ο ΞΕΡΙΣΜΟΣ, ΤΟ ΣΤΕΡΙΩΜΑ, Η ΜΝΗΜΗ.***

Η πρώτη ενότητα αναφέρεται στους λόγους που οδηγούν κάποιον να εγκαταλείψει ξαφνικά τον τόπο του π.χ. πόλεμοι κ.ά. Τα θέματα της δεύτερης ενότητας περιλαμβάνουν την αναγκαστική φυγή, το δύσκολο ταξίδι, την υποδοχή που συναντούσαν οι πρόσφυγες κ.α. Η τρίτη ενότητα εστιάζει στην προσωρινή και μόνιμη στέγαση των προσφύγων, την περιθαλψη, την εκτίμηση των περιουσιών, τις αποζημιώσεις κλπ. Η τέταρτη

ενότητα επικεντρώνει στη μνήμη των προσφύγων μέσα από τη μουσική, τον αθλητισμό κλπ. «Στην έκθεση παρουσιάζονται φωτογραφικά τεκμήρια, ιστορικά έγγραφα και αντικείμενα από τις συλλογές του Μουσείου, πλαισιωμένα από μαρτυρίες, αποσπάσματα πηγών και δημοσιεύματα του Τύπου».

Πηγή:

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, <https://www.nhmuseum.gr/ektheseis/periodikes/item/17551-apoliti-megali-sti-syqchroni-ellada-meros-v-oi-prosfyges>

Μουσείο Μικρασιάτικου Ελληνισμού

Ο Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας οδηγήθηκε στην ίδρυση του Παγκοσμίου Πολιτιστικού Ιδρύματος του Ελληνισμού της Διασποράς από την ανάγκη για επικοινωνία και συνεργασία σε θέματα πολιτισμού με τους Έλληνες της Διασποράς. Η έδρα του Ιδρύματος είναι στη Νέα Φιλαδέλφεια, μία πόλη που ιστορικά στήθηκε από ξεριζωμένους Έλληνες της Μικράς Ασίας.

Το Π.Π.Ι.Ε.Δ. και το Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού στεγάζονται σε κτίριο που συνδυάζει νεοκλασικά και μοντέρνα στοιχεία και βρίσκεται στη συμβολή των οδών Δεκελείας 152 και Ατταλείας 2.

Διαμόρφωση χώρων:

- **Ισόγειο:** Συνεδριακός χώρος & χώρος πολιτιστικών εκδηλώσεων
- **Α' όροφος:** Μουσείο Μικρασιάτικου Ελληνισμού «Φιλίω Χαϊδεμένου»
- **Β' όροφος:** Γραφεία, Βιβλιοθήκη, Οργανωμένοι χώροι αποθήκευσης εκθεμάτων, αίθουσα σεμιναρίων και εκπαίδευσης

Προαύλιος χώρος: Μικρό αμφιθέατρο εκδηλώσεων

Το Μουσείο Μικρασιάτικου Ελληνισμού «Φιλίω Χαϊδεμένου» αποτελεί θεμέλιο της ιστορίας και του πολιτισμού. Η εξαιρετική συλλογή των μικρασιατικών κειμηλίων που διασώθηκαν τις

στιγμές της μικρασιατικής καταστροφής, την δεκαετία του 1920, οφείλει την προέλευσή της στην προσφορά των απανταχού προσφύγων, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν με προθυμία στο κάλεσμα της Μικρασιάτισσας Φιλίως Χαϊδεμένου και η οποία με ιδιαίτερη επιμονή και φροντίδα συγκέντρωσε.

Ο χώρος αυτός κρατάει ζωντανές τις μνήμες, μέσα από τα κειμήλια και τις αφηγήσεις των προσφύγων που συνθέτουν την πολιτισμική παράδοση των Μικρασιατών, ενώ η μεγάλη προσέλευση των πολιτών κάθε ηλικίας, αποτελεί τη μεγαλύτερη δικαίωση για όλους όσοι πάλεψαν για να δημιουργηθεί το Μουσείο.

Σημαντικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο φυλλάδιο του μουσείου:
<https://ppied-museumfx.gr/wp-content/uploads/2018/06/fulladio.pdf>

Πηγή:

<https://ppied-museumfx.gr/>

**Ψηφιακή
έκθεση
από το
Μουσείο
Βυζαντινού
Πολιτισμού**

Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού
Θεσσαλονίκη

Φύλλο εφημερίδας "Το Βήμα (της Σμύρνης)"

Φωτογραφία του κτηρίου της Χριστιανικής Αδελφότητας Νέων στο Αϊδίνιο με συγκεντρωμένους Έλληνες στρατιώτες

**Παιδική
λογοτεχνία
για τη Μικρά
Ασία**

Αξίζει να δείτε

Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού παρουσιάζει στο κοινό το βίντεο (ψηφιακή έκθεση) με τίτλο «**Όψεις της οικονομικής ζωής των Ελλήνων της Μ. Ασίας. Η κορύφωση λίγο πριν από την Καταστροφή (τέλη 19ου-αρχές 20ου αι.)**».

«*Η τεκμηριωμένη παρουσίαση αναδεικνύει την προκοπή και το φιλοπρόοδο πνεύμα του Ελληνισμού της «καθ' ημάς Ανατολής» και φωτίζει πτυχές των επιτευγμάτων του όχι μόνο στον οικονομικό τομέα, αλλά και σε αυτόν της εκπαίδευσης και γενικότε-*

ρα της καθημερινής ζωής».

Πηγή:

Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, <https://www.mbp.gr/news/psifiaki-ekthesi-me-titlo-opseis-tis-oikonomikis-zois-ton-ellinon-tis-m-asias-i-koryfosi-ligo-prin-apo-tin-katastrofi-teli-19ou-arches-20ou-ai/>

Ψηφιακή Πύλη Αρχείων για το 1922

Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.), στο πλαίσιο εορτασμού του έτους μνήμης για τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την Μικρασιατική καταστροφή, εκπόνησαν την «Ψηφιακή Πύλη Αρχείων για το 1922». Στην Πύλη αυτή αναδεικνύεται στο ευρύ κοινό το σύνολο των διαθέσιμων αρχειακών πηγών της χώρας που σχετίζονται με την Μικρασιατική καταστροφή και την προσπάθεια του ελληνικού κράτους για την αφομοίωση των προσφύγων της.

Ο χαρακτήρας του έργου είναι δυναμικός, καθώς η

Πύλη εμπλουτίζεται με φορείς, αρχειακό υλικό και ψηφιακά τεκμήρια και μετά το πέρας του εορτασμού. Η Ψηφιακή Πύλη Αρχείων για το 1922 καλύπτει την παρακάτω θεματολογία:

Την παρουσία του Ελληνισμού στην Μικρά Ασία, τη Θράκη και τον Πόντο, από το 1914 έως το 1922

Τη Μικρασιατική εκστρατεία, 1919 - 1922

Τις προσφυγικές ροές και τους διωγμούς

Την προσφυγική αποκατάσταση (αγροτική – αστική)

Τις προσφυγικές αποζημιώσεις

Την περίθαλψη των προσφύγων

Τα προσφυγικά σωματεία – συλλόγους

Τις προσφυγικές εφημερίδες

Τις προσωπικές προσφυγικές μαρτυρίες – αφηγήσεις

Τη μεμονωμένη δράση προσφύγων κ.ά.

Χάρτης της Μικράς Ασίας

Πηγή:

<https://archives1922.gak.gr/>

Αξίζει να διαβάσετε

Πώς να μιλήσεις στα παιδιά σήμερα για τη Μικρασιατική Καταστροφή, για αυτό το δύσκολο θέμα που έχουν γραφτεί πολλά βιβλία, άρθρα και εργασίες; «*Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν*

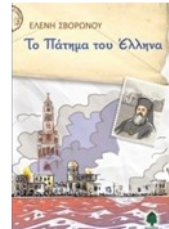
συγγραφείς που ασχολούνται με αυτό που ονομάζεται παιδική λογοτεχνία για τη Μικρά Ασία και με ιστορίες για γιάδων, παππούδων, μικρών προσφυγόπουλων, αλλά και graphic novel προ-

σπαθούν να καλύψουν το μεγάλο αυτό θέμα».

Το δίκτυο μικρασιάτης προτείνει μερικά από αυτά. (συνέχεια στη σελ. 13)

συνέχεια από τη σελ. 12

1. **Αντίο, Σμύρνη** της Ιωάννας Μπαμπέτα
2. **Σμύρνη μου παραμυθένια** της Αδαμαντίας Αλατάρη
3. **Τζιέρι μου 1922** της Φωτεινής Στεφανίδη
4. **Η γιαγιά μου...η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ** της Αδαμαντίας Αλατάρη
5. **Το πάτημα του Έλληνα** της Ελένης Σβορώνου
6. **Ο τελευταίος Έλληνας της Σμύρνης** της Ελένης Δικαίου

Πηγή:

<https://mikrasiatis.gr/6-paidika-vivlia-gia-ti-mikrasiatiki-katastrofi/>

Αξίει να δοκιμάσετε

Σουτζουκάκια Σμυρναίικα

Σμύρνη χωρίς σουτζουκάκια παραδοσιακά δε γίνεται. Η ονομασία προέρχεται από την Τουρκική λέξη **Sucuk** η οποία σημαίνει λουκάνικο. Η κατάληξη -ακι σημαίνει, «**μικρό**», οπότε η ετοιμολογία τους «είναι **μικρό λουκάνικο**». Η Ελληνική παρέμβαση ήταν πως αντί να κλείνουν τον κιμά μέσα σε ιστό εντέρου για να γίνει λουκάνικο, τον κράταγαν σκέτο και τον έπλαθαν σε μικρά μακρόστενα κιοφτεδάκια. Τελείωναν το φαγητό με παχιά, μυρωδάτη σάλτσα. Έτσι ονομάστηκαν σουτζουκάκια Σμυρναίικα και Πολίτικα. Η Τούρκικη λέξη για το κατά τ' άλλα Ελληνικότατο φαγητό είναι «Izmir köfte» δηλαδή κεφτές από τη Σμύρνη.

Υλικά για τα κιοφτεδάκια:

- ◇ 1 κιλό κιμά μοσχαρίσιο (μπορεί να γίνει και με ½ μοσχαρίσιο και ½ αρνίσιο ή χοιρινό)
- ◇ 4 χοντρές φέτες ψωμί μπαγιατίτικο χωρίς κόρα
- ◇ 2 σκελίδες σκόρδο
- ◇ 1 ποτήρι κρασιού Μαυροδάφνη
- ◇ 3 αβγά
- ◇ ½ κ.σούπας βούτυρο
- ◇ 2 κρεμμύδια τριμμένα
- ◇ 1 κουταλιά της σούπας ξύδι
- ◇ 1 κουταλάκι του γλυκού κύμινο
- ◇ 1 φλιτζάνι του καφέ αλεύρι λευκό
- ◇ αλάτι, πιπέρι

Εκτέλεση:

Βάζουμε τον κιμά σε μια λεκάνη και μουλιάζουμε το ψωμί σε ένα ποτήρι Μαυροδάφνη. Στη συνέχεια, αφού έχει μουλιάσει το ψωμί, το στύβουμε καλά και το βάζουμε στον κιμά. Ψιλοκόβουμε και προσθέτουμε τον μαϊντανό στο μείγμα. Ο μαϊντανός πρέπει να είναι ψιλοκομμένος. Σ' ένα τηγάνι βάζουμε ½ κουταλιά της σούπας βούτυρο με μια στάλα ελαιόλαδο για να μην καεί και ρίχνουμε το κύμινο. Αφήνουμε σε χαμηλή φωτιά για 2 λεπτά μέχρι ν' αρχίσει να βγάζει το άρωμα του. Έπειτα λιώνουμε τα σκόρδα σε γουδί ή σε μούλι με μια πρέζα αλάτι και τα ρίχνουμε μαζί με το κρεμμύδι στο τηγάνι. Τα γυρίζουμε ελαφρώς. Όταν το κρεμμύδι πάρει γυαλάδα ρίχνουμε μια πρέζα ζάχαρη και 2 κουταλιές της σούπας Μαυροδάφνη από αυτή που μουλιάσαμε το ψωμί. Κλείνουμε τη φωτιά και αφήνουμε για 3 λεπτά να εξατμιστεί το αλκοόλ. Ρίχνουμε το μείγμα του κρεμμυδιού μέσα στον κιμά, προσθέτουμε τα αβγά, το ξύδι, λίγο αλάτι και πιπέρι. Αν θέλουμε μπορούμε να βάλουμε και κόκκινο καυτερό. Ζυμώνουμε πολύ καλά το μείγμα για 10 λεπτά, κλείνουμε με μεμβράνη τη λεκάνη και τη βάζουμε στο ψυγείο για 40 λεπτά. Το κάνουμε αυτό για να σφίξει ο κιμάς και να βγάλουν τα αρώματά τους τα μυρωδικά. Όσο περιμένουμε τον κιμά να σφίξει, ετοιμάζουμε τη σάλτσα.

(συνέχεια στη σελ. 14)

**Σουτζουκάκια
Σμυρναίικα
παραδοσιακά,
η αυθεντική
συνταγή**

συνέχεια από σελ. 13)

Εκτέλεση:

Τρίβουμε τις ντομάτες στον τρίφτη και τις κρατάμε σ' ένα μπολ στην άκρη. Στο τηγάνι που κάναμε το μείγμα με το κρεμμύδι, αφού το καθαρίσουμε με χαρτί κουζίνας, ρίχνουμε 3 κουταλιές της σουπας αλεύρι και το ανακατεύουμε συνεχώς μέχρι να ξανθύνει. Όταν είναι έτοιμο και μοσχομυρίζει καβουρδισμένο, ρίχνουμε 1 ποτήρι Μαυροδάφνη. Ανακατεύουμε συνεχώς μέχρι να γίνει σάλτσα και τότε τουμπάρουμε και την τομάτα μέσα. Προσθέτουμε μια πρέζα αλάτι, λίγο χλιαρό νερό και το αφήνουμε να σιγοβράσει για περίπου 10 λεπτά. Όσο περιμένουμε τη σάλτσα, προθερμαίνουμε τον φούρνο στους 150 ° C. Παίρνουμε ένα ταψί, ρίχνουμε τη σάλτσα, την κανέλα, λίγο λάδι, αλατοπίπερο και λίγο χλιαρό νερό. Βάζουμε το ταψί με τη σάλτσα στον φούρνο να αρχίσει να σιγοδένει. Στη συνέχεια περνάμε πάλι στον κιμά. Αφού έχουν περάσει τα 40', βγάζουμε τον κιμά από το ψυγείο, του κάνουμε ένα γύρισμα με το χέρι και αρχίζουμε να πλάθουμε σε μακρόστενα σουτζουκάκια βουτώντας τα χέρια κάθε φορά στο υπόλοιπο κρασί που μούλιασε το ψωμί. Αφού είναι έτοιμα

πλασμένα, έχουμε κόψει ένα μεγάλο φύλλο λαδόκολλα και το έχουμε πασπαλίσει με αλεύρι. Ρολάρουμε πάνω στο αλεύρι τα σουτζουκάκια να παναριστούν καλά. Στο τηγάνι βάζουμε το βούτυρο με λίγο λάδι και αρχίζουμε να τηγανίζουμε ελαφρά σε μέτρια φωτιά απ' όλες τις πλευρές μέχρι να κάνουν μια ροδοκόκκινη κρούστα. Στη συνέχεια και αφού έχουμε τελειώσει το τηγάνισμα, με μια τρυπητή κουτάλα καθαρίζουμε το βούτυρο από τα καμένα κομματάκια του κιμά. Βγάζουμε το ταψί από τον φούρνο, βλέπουμε πως η σάλτσα είναι ήδη μυρωδάτη και τουμπάρουμε το καθαρό βούτυρο μέσα στη σάλτσα, ανακατεύουμε να γίνουν ένα και βουτάμε τα σουτζουκάκια μας μέσα. Τα ψήνουμε για περίπου 30 λεπτά, ενώ κάθε τόσο ανοίγουμε τον φούρνο και τα λούζουμε με τη σάλτσα. Μ' αυτό τον τρόπο γίνεται ζουμερά, αφράτα και γευστικά.

Τέλος μπορούμε να τα συνοδεύσουμε με:

- Ρύζι
- Μακαρόνια
- Χυλοπίτες
- Πουρέ
- Αραβικές πίτες με γιαούρτι σακούλας πασπαλισμένο με πάπρικα

Πηγή:

<https://mikrasiatis.gr/soutzoukakia-smyrneika-paradosiaka-i-afthentiki-syntagi/>

Φοινίκια Σμυρναίικα

Τα φοινίκια είναι τα σημερινά μελομακάρονα. Δεν έχουν όμως σχέση με αυτά που ήρθαν από τη Σμύρνη.

Οι παλιοί τα λέγανε φοινίκια, σήμερα τα λένε μελομακάρονα αλλά τα σημερινά σκευάσματα λίγη σχέση έχουν με αυτά που ήρθαν από τη Σμύρνη και την Πόλη. Ακολουθείστε τη συνταγή και φτιάξτε μοναδικά φοινίκια σμυρναίικα με τον παραδοσιακό τρόπο.

Υλικά για Φοινίκια Σμυρναίικα

- ◇ 1 κιλό μαλακό αλεύρι ή έστω για όλες τις χρήσεις
- ◇ ½ λίτρο καλό παρθένο ελαιόλαδο
- ◇ ½ ποτήρι ζάχαρη
- ◇ 2 κουταλάκια μπέικιν πάουντερ
- ◇ 1 ποτήρι φρεσκοστυμμένη πορτοκαλάδα
- ◇ ξύσμα φλούδας από ένα πορτοκάλι
- ◇ 1 ποτήρι του κρασιού κονιάκ
- ◇ 1 ποτήρι χονδροκοπανισμένα καρύδια

- ◇ 1 κοφτό κουταλάκι κανέλα και 1 κοφτό κουταλάκι γαρύφαλλο

Για το σιρόπι

- ◇ 1 ποτήρι μέλι
- ◇ 1 ποτήρι ζάχαρη
- ◇ ¼ ποτηριού νερό

Βάλτε σε μια λεκάνη και ανακατέψτε καλά με το χέρι (στο μίξερ ή σύρμα για ευκολία) το λάδι και τη ζάχαρη και ανακατέψτε για αρκετή ώρα. Κοσκινίστε το αλεύρι. Σε μια μικρή λεκάνη ρίξτε μέσα το μίγμα λαδιού- ζάχαρης και το κονιάκ, τον χυμό πορτοκαλιού και το ξύσμα (όλα μαζί τα υγρά και το μπέικιν). Βάλτε μέσα και την κανέλλα και το γαρύφαλλο και ανακατέψτε καλά μέχρι να λιώσει η ζάχαρη.

Μετά ρίξτε λίγο λίγο το κοσκινισμένο αλεύρι και ζυμώστε μέχρι να γίνει μαλακή η ζύμη. (συνέχεια στη σελ.15)

(συνέχεια από σελ. 14)

Δεν πειράζει να μείνει και λίγο αλεύρι, δεν το παίρνει όλο και δε θελει ζύμωμα σφιχτό αλλά απαλό με τα δάκτυλα.

Πλάθουμε τη ζύμη σαν σουτζουκάκια, παίρνουμε μια ξύστρα και στο μέρος που έχει τα χοντρά τετραγωνάκια εξογκώματα, ακουμπάμε την ζύμη μας πάνω εκεί και με τα δάκτυλα ενωμένα την πιέζουμε ελαφρά και την σέρνουμε λίγο. Το κλασικό σμυρναίικο μελομακάρονο έχει από κάτω μια γούβα και την επάνω επιφάνεια ανώμαλη για να κρατάει το σιρόπι και το καρύδι.

Είναι εύκολο να το πετύχετε, αν δεν μπορείτε απλά ακουμπήστε το πάνω στην ξύστρα και πιέστε ελαφρά με τα δάκτυλα να κάνει μια μικρή γούβα.

Πηγή:

<https://mikrasiatis.gr/syntagi-smyrneika-foinikia-melomakarona/>

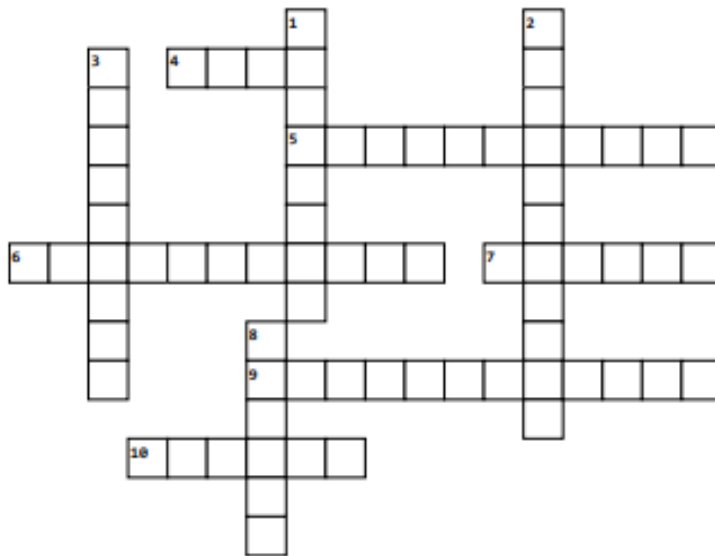
Βάζουμε μια λαδόκολλα στο ταψάκι μας και ψήνουμε σε μέτριο φούρνο 170 βαθμούς μέχρι να ροδοκοκκινίσει (20-30 λεπτά).

Τα μελομακάρονα τα αφήνετε να κρυώσουν καλά. Για να φτιάξουμε το σιρόπι, ρίχνουμε το μέλι, τη ζάχαρη και το νερό να πάρουν μερικές βράσεις. Όσο αυτό είναι ζεστό ρίχνουμε μέσα μια τρυπητή κουτάλα 2-3 μαζί τα μελομακάρονα μας και αφού στραγγίξουν τα τοποθετούμε σε πιατέλες. Όταν τελειώνει κάθε στρώση τους ρίχνουμε μια κουταλιά μέλι και τα πασπαλίζουμε με καρύδια.

Αυτά τα μελομακάρονα (φοινίκια) είναι η Σμυρναίικη έκδοση. Το μελομακάρονο είναι τραγανό, το σιρόπι δεν το έχει ποτίσει και δε σε πνίγει η γλυκύτητα του.

ΕΝΑ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

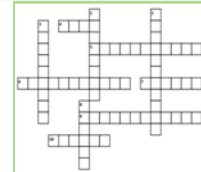
Across

- 4. Ο ελληνικός στρατός αποβιβάζεται στη Σμύρνη τον.... του 1919.
- 5. Η ίδρυση του Ιωνικού Πανεπιστημίου Σμύρνης ξεκίνησε το 1920 με πρωτοβουλία του Ε. Βενιζέλου και του Κ.
- 6. Ο Μητροπολίτης.....βρήκε μαρτυρικό θάνατο στις 27 Αυγούστου 1922.
- 7. Γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1748 ο Αδαμάντιος.....
- 9. Έγινε το 1922 η..... καταστροφή
- 10. Τον Αύγουστο του 1920 υπογράφεται η Συνθήκη των....

Down

- 1. Ο Ναός του Αγίου.....ήταν ο μοναδικός ορθόδοξος ναός που σώθηκε από την πυρκαγιά στη Σμύρνη το 1922.
- 2. 14 Σεπτεμβρίου. Ημέρα Εθνικής Μνήμης της..... των Ελλήνων της Μικράς Ασίας.
- 3. Αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τον τόπο τους και να ζήσουν στην Ελλάδα.
- 8. Από την αρχαιότητα ως πόλη λιμάνι διατηρούσε προνομιούχα εμπορική θέση στη Μικρά Ασία.

Ωρα για ένα μικρό σταυρόλεξο.

Ψηφιακός χάρτης

Ημερομηνίες, τόποι, χαμένες πατρίδες, η περιπέτεια της Μεγάλης Ιδέας και το άδοξο τέλος, η μικρασιατική εκστρατεία και η εθνική τραγωδία: όλα αυτά τα ορόσημα, δύο φίλοι τα αποτύπωσαν σε έναν ψηφιακό χάρτη - χρονολόγιο.

Μετά την ολοκλήρωση του χάρτη της Ελληνικής Επανάστασης ο Χρήστος Αγαθόπουλος και ο Χάρης Βαδιβούλης αποφάσισαν να κάνουν μία αντίστοιχη προσπάθεια για τη Μικρασιατική Εκστρατεία. Ο χάρτης, που έχει δημιουργηθεί σε φόρμα Google Maps, έχει ένα υπόμνημα στην αριστερή

πλευρά, το οποίο εξηγεί τι σημαίνει το κάθε σύμβολο. Είκοσι εικονίδια δηλώνουν αν το γεγονός αφορά σε κατάληψη από ελληνικές, τουρκικές, ιταλικές κ.α. δυνάμεις, αν υπεγράφη κάποια συνθήκη, αν σημειώθηκε λεηλασία ή διωγμός, αν έγινε μάχη και ποιος επικράτησε και γενικότερα πώς κινήθηκαν οι δυνάμεις. Κάτω από το υπόμνημα τα γεγονότα προβάλλονται με χρονολογική σειρά και πατώντας πάνω σε αυτά εμφανίζεται στον χάρτη το σημείο όπου έλαβαν χώρα και ο επισκέπτης διαβάζει την αναλυτική περιγραφή.

Πηγή:

<https://www.amna.gr/macedonia/article/725644/Pinezes-me-ta-gegonota-tis-Mikrasiatikis-Ekstrateias-se-psifiako-charti>

Ο χάρτης είναι διαθέσιμος στο:

https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?ll=40.4300102668784%2C29.63025962036599&z=6&fbclid=IwAR1gK30e1zilhQ2aSjO6CO87MKzPbhq6TAKH_fkPjXL_xEtbnNSJxtmTyY&mid=1mAmy_DmF1mKGDkOTfUfLUVBatDx10L

Διευθύνσεις εικόνων:

- <https://www.in.gr/wp-content/uploads/2019/08/teliki-2.jpg>
- <https://www.fpress.gr/media/news/2022/09/05/93720/main/mikrasia.jpg>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%AC_%CE%91%CF%83%CE%AF%CE%B1#/media/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:AnatolieIimits.jpg
- <https://www.olympia.gr/wp-content/uploads/2020/09/D79B8570-BF0F-48DA-BDE0-A150C5D78312.jpg>
- <https://grevamedia.gr/wp-content/uploads/2023/09/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AE-88.jpg>
- <https://avgipyrgou.gr/wp-content/uploads/2022/08/%CE%A3%CE%9C%CE%A5%CE%A1%CE%9D%CE%97-6-300x204.jpg>
- https://blogger.googleusercontent.com/img/b/R29vZ2xl/AVvXsEhrylFIPrv0lzyTVruQiemu4_JWfN0AieLLZ2Pvce3du6ixlQnQND9-684wqvSRwINA7MSqmJnqP8aIocTz14zt5bUCdBeKfcqrqEV3GYHDIY-tsiyJIJaX629EjB7Zr9dniv3_U2e1z-gl2nDcAScxapQoidjlmIGFI-Nm8crN6jd3OO7xqG3JQ/w640-h330/41-scaled-e1651478385952-1.jpg
- <https://cognoscoteam.gr/wp-content/uploads/2019/06/ekklisiamikrasia.jpg>
- <https://cognoscoteam.gr/wp-content/uploads/2019/06/image-37.png>
- <https://i0.wp.com/www.mixanitouxronou.gr/wp-content/uploads/2020/03/Agia-Photini-P1280245.jpg?resize=696%2C939&ssl=1>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/da/Saint_Voukolos_Church.jpg/220px-Saint_Voukolos_Church.jpg
- <https://cdn.stonisi.gr/repository/2019/taxiarhis1.jpg>
- <https://cdn.stonisi.gr/repository/2019/taxiarhis3.jpg>
- <https://mikrasiatwn.files.wordpress.com/2011/04/cf83cebce8f81cebdceb7-6.jpg>
- <https://www.pontosnews.gr/files/2023/02/agios-charalampos-tsismes-750x995.jpg>
- <https://kimintenia.files.wordpress.com/2021/01/ce98ceb5cf8ccf86ceb9cebcebfe82-cebaceb1cf81ceaceb2ceb9ceb1.jpg?w=636>
- <https://thebluez.gr/wp-content/uploads/2023/03/bb24b-35photo-pano-smvrni-770x470-1.jpg>
- <https://www.eaas.gr/sites/default/files/arthra-sinadelfwn/STAYARODROMI.jpg>
- <https://www.ekriti.gr/sites/default/files/thumbnails/image/smyrni4.jpg>
- <https://ageliaforos.com/wp-content/uploads/2022/06/%CE%A0%CE%91%CE%9D%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%99%CE%9F-%CE%A3%CE%9C%CE%A5%CE%A1%CE%9D%CE%97%CE%A3png.jpg>
- https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-mevale-semasia-toe-mikrasiatikoe-ellenismoe-gr_60c72215e4b0d27e3d05b50a
- https://1.bp.blogspot.com/-EFp6C8sYOHs/XH2KW92ioZI/AAAAAABBl/3cXiuGauy0042mtvONAAaB-PJHWDB_sEWeClcBGAs/s1600/%25CE%25A3%25CE%259C%25CE%25A3%25CE%25A1%25CE%259D%25CE%2597-%25CE%25A7%25CE%25A1%25CE%25A3%25CE%259F%25CE%25A3%25CE%25A4%25CE%259F%25CE%259C%25CE%259F%25CE%25A3%25CE%259F%25CE%25A3.jpg
- <https://neoskosmos.com/el/2015/04/24/dialogue/epikera-epimaxa-to-panepistimio-pou-den-prolave-na-lei/>
- <https://ageliaforos.com/wp-content/uploads/2022/06/%CE%A0%CE%91%CE%9D%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%99%CE%9F-%CE%A3%CE%9C%CE%A5%CE%A1%CE%9D%CE%97%CE%A3png.jpg>
- <https://www.vimaorthodoxias.gr/wp-content/uploads/2023/04/lazarakia-7-2-20-site.jpg>
- https://www.mirsini.gr/new/images/2015/02042015/auga2_top.jpg
- https://static.wixstatic.com/media/00181f2_749e423390914141a4eda746b42fa2df-mv2.jpg/v1/fill/w_730/h_355/al_c_q_80.usm_0.66_1.00_0.01_ene_auto/00181f2_749e423390914141a4eda746b42fa2df-mv2.jpg
- <https://i0.wp.com/www.mixanitouxronou.gr/wp-content/uploads/2016/09/Smyrni-fire-collage.jpg?fit=1200%2C876&ssl=1>
- <https://meteoronlithopolis.gr/wp-content/uploads/2022/12/melomakarona-2.jpg>
- <https://www.thraki.com.gr/wp-content/uploads/2018/04/%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CE%B1-696x391.jpg>
- https://www.xryssvntages.gr/wp-content/uploads/2022/02/273177900_3183006148688348_857664364320550594_n.jpg
- https://www.xryssvntages.gr/wp-content/uploads/2020/01/83022926_3108528669166970_9201983799800365056_o.jpg.webp
- <https://www.hello.gr/wp-content/uploads/2021/12/FINIKIA.jpg>

Η εφημερίδα αυτή δημιουργήθηκε στα πλαίσια του 8ου Διεθνούς Μαθητικού Διαγωνισμού «Ελληνισμός της Ανατολής: Πόντος, Μικρασία, Θράκη...» κατά το σχολικό έτος 2023-2024.

Οι φωτογραφίες που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία της εφημερίδας αντλήθηκαν από το διαδίκτυο.

7ο Δημοτικό Σχολείο Γαλατσίου